

Burokraziaz

DIANA FRANCO

Wikipedian bilatu dut hitza, eta honela ulertu dut irakurritakoa: errealitatea arrazionalizatzeko metodologia da burokrazia, errealitatea ulergarriago egingo duten kontzeptuetara murrizteko bidean. Errealitatea bera ulertzeko eta kontrolatzeko helburua du, beraz.

Munduko aberatzen arduetariko bat izan da gobernuek burokraziaren bitartez eragiten duten aberastasunaren fiskalizazioa murriztea, "Big brother" delakoaren esku-hartzea murriztea. Baina "Big brother", azken hamarkadetan teknologia enpresa pribatu erraldoi askoren estrategiaren baitan dagoen jokabidea da eta helburua ez da aberastasuna banatzea, pobreak zapalduta mantentzea baizik.

Pobreentzako burokrazia euren errealitatea etengabe azaltzeko lana da, euren bizimodua aurrera ateratzeko bidean.

40 urte baino gehiago badituzu eta kudeaketa lanetan izan bazara, burokrazia lanetan, beharbada COBOL edota AS400 sistemak erabili dituzu. Pantaila beltza, hizki berdeak... Matrix estetikadunak. Horiek dira baita ere AEBko Segurtasun Sozialak erabiltzen dituenak. Suposatzen dut sistema horiek ez dutela uzten kudeaketara eta datu analisietara loturiko zenbait automatizazio prozesu berri egiten, eta beharbada horregatik Segurtasun Sozialak dituen sistemen COBOL oinarria berregin nahi du Elon Musk-ek zuzentzen duen DOGE departamentuak. Department Of Government Efficiency (Gobernuaren Efizientzia Departamentua) da DOGE, zeinak dollarraren zainua duen logotzat.

AEBko herritar asko arduratuta daude, Elon Musk enpresariak beraien datu pribatuetan esku hartzeak haien bizitzetan izan dezakeen eraginagatik. Pobreen gaineko zelataritza sistemak modernizatzea helburu, DOGE herritarren baimenarekin egin ahal izateko mesfidantza zabaltzen hasi da: batzuk merezi ez dituzten laguntzak jasotzen dituztela, iruzurra egiten dutela... Ziur aberatsak espektakulua gus-tura ikusten ari direla. ●

Eskuindar nahiz progre, 10 urtez mozalarekin

AXIER LOPEZ

Duela hamar urteko martxoaren 31an Espainiako Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zuten denok Mozal Legea gisa ezagutzen dugun araudia. Espainiako Estatuan ez ezik, nazioartean parekorik gabeko aurkakotasuna eragin zuen lege makurra. Hamarkada pasa da eta jaio zenean bezain bizirik dago, bera indargabetu nahi zutenak orain gobernuan izanik ere. "Mozal Legea eta Zigor Kodearen erreforma PPren arrabolak onartu ditu. Gobernatzen dugunean indargabetuko ditugu", esan zuten 2015eko martxoan orduko oposizio-buru Pedro Sánchezek. "Ezkerreko gobernu" horrek zazpi urte daramatza agintean, baina legeak bere horretan jarraitzen du, herritarrei isunetan kendutako diru kopuruak 1.200 milioi euroko langa gaindituta.

2020ko pandemian ezarri zuten salbuespen egoeran masiboki baliatu zuten, 220.000 isun baino gehiago jartzeko. 2016tik 2023ra bitartean –horixe baita zifra ofizialak dauden azken urtea–, 1.250 milioi euro kobratu zituen estatuko zigorretan. Adierazgarria da isunen kopuruak ez duela gorabehera handirik izan, PPren zein PSOEn gobernuetan.

Mozal Legea ofizialki Herritarren Babeserako Legea bada ere, "segurtasuna" deitzen duten horrekiko zirikurik ez duten ekintzak zigortzen ditu. Adibidez, kalean legez kanpoko drogatzat jotako substantziak al-

dean eramatea. Horregatik, Mozal Legearen izenean jarritako isunen bi herenak izan dira "kalean drogak kontsumitzeagatik" (1.242.960 isun, 803.000.000€). Legearen puntu polemikoak ere agertzen dira rankingean: agintea desobeditu ala erresistentzia egiteagatik: 356.544 isun eta 246 milioi, agintaritzaren aurkako errespetu falta eta erresistitzeagatik: 168.043 isun, eta espazio publikoetan desordenak eragin edo bide publikoa oztopatzeagatik 43.898 isun jarri dituzte zortzi urte horietan.

Lau aldiz saiatu dira arauaren puntu kaltegarrienak birmoldatzen. Iazko urrian, PSOEk eta Sumarrek legea erreformatzeko akordioa lortu zuten EH Bildurekin. Testu horrek hobetsi zituen gomazko piloten ordeztu "hain kaltegarria ez den materiala" erabiltzea eta "poliziak desobeditzea" arauhauste arina izatea, besteak beste. EAJk zuzenketak aurkeztu ditu "Poli-ziarene aurkako jarrera" horiek arauhauste larritzat mantentzeko. Hamar urteotan, Mozal Legea indargabetezaren aldeko testuak sinatu dituzte jeltzaleek Euskal Herriko hainbat erakundetan, baina... kontu hauetan itxurakeria ez da Moncloako maizterrena bakarrik.

Edonola ere, eskubide zibil eta politikoen aldeko talde gehientsuen us-tetan erreforma hori ez da nahikoa pertsona guztien eskubideak eta askatasunak osorik bermatzeko. ●

